GUDRA AUGSME

Lauku Lapa

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

Nr. 8 (257) 2026. g. augusts

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" jūlija numurā 2
- Inovāciju ieviešanai pieejams gandrīz 6 miljonu eiro atbalsts 2
- Septembra "Apvārsnis Eiropa" uzsaukums – kā gatavoties un ko zināt par daudzaģentu pieeju 4
- Atbalsts mākslīgo mitrāju izveidei lauksaimniecības zemēs 5
- Vai vietējai pārtikai ir vieta valsts un pašvaldību iepirkumos? . . 6
- Jauna kārtība mikroliegumu izveidei, mazinot birokrātiju. 7
- Annas dālijas: no bērnības atmiņām līdz krāšņai kolekcijai . . 8
- Nezāļu apkarošanas stratēģija bioloģiskajā dārzeņkopībā 9
- Piekrastē top jauni zvejas rīki. 11
- Mērķis – izglītoti putnkopji 12
- ES pārtikas produktiem laba starptautiskā reputācija 13
- ES kompensēs mēslošanas līdzekļu sadārdzinājumu . . 13
- Konkurences noteikumi – lauksaimniekiem labvēlīgi 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2026. gada septembrī. . . 14
- ES atbalsts meža īpašniekiem – ne tikai finansējums, bet iespēja palielināt īpašuma vērtību . . 15
- Pieejams atbalsts bioloģiski vērtīgo zālāju saglabāšanai un atjaunošanai . . 16

PAR ANNAS BOHĀNES DĀLIJU KOLEKCIJU – 8./9. LPP.

Foto: Annas Bohānes arhīvs

AKTUALITĀTES

KĀPĒC "TIESĪBAS PALIKT" KĻŪST PAR EIROPAS UN LATVIJAS LAUKU NĀKOTNES JAUTĀJUMU

"Pirmo slēdz skolu, nākamo – baznīcu, un pēc tam aizaug kapsēta," tā situāciju Latvijas laukos kādā Latvijas Universitātes pētījumā raksturoja lauku iedzīvotājs. Šajā vienā teikumā ir vairāk patiesības nekā daudzos statistikas pārskatos. Jo skolas slēgšana nav tikai administratīvs lēmums vai budžeta optimizācija – tā kļūst par simbolu tam, ka no konkrētās vietas pamazām aiziet nākotne.

Gadiem ilgi diskusijas par Latvijas lauku attīstību notikušas skaitļu valodā – skolēnu skaits, izmaksas uz vienu bērnu, pakalpojumu efektivitāte, demogrāfiskās prognozes. Šie argumenti ir svarīgi, taču tie neatbild uz būtiskāko jautājumu – **vai cilvēkam Latvijā būs reāla iespēja dzīvot tur, kur viņš vēlas?**

EK vēlas nostiprināt cilvēku tiesības palikt savā dzimtajā vietā

Tieši šo jautājumu Eiropas Komisija pirmo reizi izvirzījusi Eiropas reģionālās politikas centrā, sākot darbu pie jaunās stratēģijas "Tiesības palikt: tavs reģions, tava nākotne". Eiropas diskusijās arvien biežāk izskan jēdziens *Right to Stay* – tiesības palikt. Tas nozīmē ne tikai cilvēka tiesības nepārcelties, bet arī valsts un sabiedrības pienākumu radīt apstākļus, kuros cilvēks var un vēlas palikt savā kopienā.

Tas ir būtisks domāšanas pavērsiens. Gadu desmitiem Eiropas politika uzsvēra brīvību pārvietoties. Tagad tā arvien skaidrāk pasaka – tikpat svarīga ir brīvība palikt.

Šis jautājums nav abstrakts. Tas skar 135 miljonus Eiropas iedzīvotāju – gandrīz katru trešo, kuri dzīvo reģionos, kas pēdējo divdesmit gadu laikā atpalikuši attīstībā. Tas skar arī Latviju. Jo stāsts nav tikai par skolām. Tas ir stāsts par darbu, veselības aprūpi, uzņēmējdarbību, ceļiem, internetu, mājokļiem un cilvēka pārliecību, ka viņa bērniem būs nākotne tieši šeit.

Brīvība pārcelties nedrīkst nozīmēt pienākumu aizbraukt

Jaunās stratēģijas pamatā ir vienkārša, bet būtiska ideja – **Eiropas iedzīvotājiem jābūt iespējai palikt dzīvot tur, kur viņi vēlas**, nevis jāpārceļas tikai tāpēc, ka viņu reģionā trūkst darba, pakalpojumu vai attīstības iespēju.

Eiropas Komisija uzsver, ka līdzās cilvēku tiesībām brīvi pārvietoties Eiropas Savienībā ir jāstiprina arī "tiesības palikt" – dzīvot, strādāt un veidot uzņēmējdarbību savā kopienā.

▶ 3. lpp.

Līdzfinansē Eiropas Savienība

2027 Nacionālais attīstības plāns

Lauku tīkls

Lauku Lapa
Nr. 8 (257) 2026. g. augusts Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" JŪLIJA NUMURĀ

Ko zaudējam, kad svaigpiens aiziet pāri robežai? Uz šo jautājumu analītiskā rakstā jūlija "Latvijas Lopkopis" numurā atbild žurnālists, Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas valdes priekšsēdētājs Rolands Feldmanis.

Autora secinājums – nauda ir sierā, sviestā, jogurtā. Jo vairāk un jo labāku produktu no piena izgatavo, jo vairāk var nopelnīt. Un, jo vairāk var nopelnīt, jo vairāk var atļauties maksāt par pašu pienu saimniekam. Valstīs, kur pārstrāde ir liela un moderna, saimnieki saņem vēl vairāk.

Žurnāla lauksaimniecības politikas rubrikā lasiet R. Feldmaņa vērtējumu par diviem būtiskiem dokumentiem – Lopkopības attīstības plānu (Lopkopības stratēģiju) un Olbaltumvielu jeb proteīna plānu – ar kuriem nule kā klajā nākusi Eiropas Komisija. Turpat lasiet arī rakstu par kooperācijas septiņiem principiem, kā tai darboties.

Saimnieka pieredzes rubrikā – raksts par Madonas novada Aronas pagasta Daigas Pūces z/s "Kalna-putni". Saimniecība ik dienas saražo ap 3 tonnām piena un ganāmpulka apsaimniekošanā piedalās visa ģimene.

Kā karstā laikā jābaro govis? Jaunākās atziņas apkopojusi LLKC lopkopības eksperte un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere.

Par tehnoloģijām kvalitatīvu vaislas teļu izaudzēšanā, kā arī demonstrējuma pieredzi SIA "Ogres piens" raksta LLKC Lauksaimniecības daļas vadošā lopkopības eksperte Anita Siliņa.

Žurnālā lasiet par jaunu Baltijas mēroga lopu izsoļu platformu farmstock.lv, kas piedāvā lopu pārdošanu interneta vidē.

Kādi ir aitu ganību riski, ņemot vērā dzīvnieku blīvumu, vecumu, ganību kvalitāti un dabas radītos izaicinājumus? Atbildi sniedz Latvijas Aitu audzētāju asociācijas aitu vērtēšanas speciāliste Dina Avotiņa.

Piedāvājam arī saimnieku pieredzes stāstu par Aleksandru Budzinski no Madonas novada Sarkaņu pagastā, kur viņš izveidojis unikālu kolekcijas saimniecību SIA "Norkalni Eko+"– vienīgo Latvijā, kur tiek audzēta paša saimnieka atlasīta tīršķirņu ūdensputnu kolekcija. Tajā ir arī ļoti retu šķirņu eksemplāri.

Putnkopības rubrikā Latvijas Apvienotās putnkopības nozares asociācijas izpilddirektore Anna Ērliha iepazīstina ar strausu audzēšanu. Ja par vistu vai pīli lielākajai daļai cilvēku ir vismaz aptuvens priekšstats, tad strausa gadījumā pirmais jautājums joprojām mēdz būt ļoti vienkāršs: kas tas īsti ir, ko tas ēd un vai šādu putnu vispār var droši turēt Latvijas apstākļos?

Zirgkopības rubrikā žurnālistes Daces Milleres stāsts par zirgu–leģendu – Burtnieku zirgaudzētavas lepnumu vaislas ērzeli Aromātu. Šim Holšteinas šķirnes ērzelim augustā pie Burtnieku Zirgaudzētavas manēžas svinīgi tiks atklāta skulptūra – tēlnieka Edvīna Krūmiņa bronzā liets ērzeļa Aromāta tēls.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2026_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos.

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

INOVĀCIJAS

INOVĀCIJU IEVIEŠANAI PIEEJAMS GANDRĪZ 6 MILJONU EIRO ATBALSTS

Lai veicinātu jaunu un praktiski izmantojamu inovāciju ātrāku un plašāku ieviešanu lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, Eiropas Inovāciju partnerības (EIP) projektiem šogad pieejams gandrīz 6 miljonu eiro publiskais finansējums.

Plānotas divas projektu iesniegšanas kārtas Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) stratēģiskā plāna programmā "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības darba grupu projektu īstenošanai".

Vienlaikus stājušies spēkā grozījumi atbalsta piešķiršanas nosacījumos. Turpmāk EIP projekta mērķis būs ne tikai izstrādāt ko jaunu, bet arī nodrošināt, ka projekta noslēgumā izstrāde ir pārbaudīta un gatava lietošanai praksē – tā var būt tehnoloģija, metode, process vai produkts nevis tikai ideja, pētījums vai sākotnējais prototips.

EIP atbalsts palīdz lauksaimniekiem, mežsaimniekiem, pētniekiem un citiem nozares pārstāvjiem kopīgi izstrādāt dažādus praktiskus risinājumus nozaru attīstības vajadzībām. Šādi projekti veicina konkurētspējīgāku lauksaimniecību un mežsaimniecību, efektīvāku resursu izmantošanu, drošākas pārtikas ražošanu un mazāku nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.

Precizētas arī prasības EIP darba grupu sastāvam: nozares līmeņa projektos darba grupā būs jāiesaista vismaz trīs lauksaimnieki vai mežsaimnieki. Plašāka praktiķu iesaiste palīdzēs nodrošināt, ka izstrādātie risinājumi atbilst reālām vajadzībām. Mainīta arī pēdējā maksājuma kārtība – vismaz 10% no attiecināmo izmaksu summas atbalsta saņēmējs saņems pēc projekta pilnīgas īstenošanas.

Sestā projektu iesniegšanas kārta nozares līmeņa projektiem notiks no 17. augusta līdz 15. septembrim, savukārt septītā kārta saimniecības līmeņa projektiem – no 2. novembra līdz 1. decembrim. Projektu pieteikumus varēs iesniegt Lauku atbalsta dienesta Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā.

ZM informācija

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 1. lpp.

Lai tas būtu iespējams, reģionos nepieciešamas kvalitatīvas darbvietas, konkurētspējīga vietējā ekonomika, pieejama veselības aprūpe, bērnudārzi un skolas, mājokļi, transports, digitālā infrastruktūra, enerģētikas un ūdensapgādes infrastruktūra, iespējas iegūt izglītību un attīstīt prasmes.

Lauku reģioni saskaras ar īpaši lieliem izaicinājumiem

Komisija norāda, ka visvairāk apdraudētas ir teritorijas, kurās vienlaikus sakrīt vairāki riska faktori – lauku teritorijas, attālie reģioni, salas, kalnu teritorijas, pierobežas reģioni, reģioni ar strauju iedzīvotāju novecošanos un teritorijas, kuras zaudē jauniešus un darbaspēku.

Austrumu pierobežas reģioni, tostarp teritorijas pie Krievijas un Baltkrievijas robežas, papildus saskaras arī ar paaugstinātiem drošības izaicinājumiem.

Latvijai šie jautājumi ir īpaši aktuāli – daudzviet lauku teritorijās samazinās iedzīvotāju skaits, uzņēmumiem kļūst arvien grūtāk atrast darbiniekus, savukārt jaunieši izglītības un darba dēļ bieži pārceļas uz lielākām pilsētām vai ārvalstīm.

Vietējām kopienām jābūt risinājumu centrā

Komisija uzsver, ka katram reģionam ir savas stiprās puses un attīstības potenciāls, tādēļ universāli risinājumi nebūs pietiekami.

Liela nozīme būs vietējām pašvaldībām, reģionālajām institūcijām, uzņēmējiem, pilsoniskajai sabiedrībai un vietējām kopienām.

Tieši vietējie vislabāk pārzin savas teritorijas vajadzības un attīstības iespējas. Tāpēc Eiropas Komisija vēlas veicināt vietai pielāgotus risinājumus, pieredzes apmaiņu starp reģioniem un labās prakses pārņemšanu.

Kohēzijas politika kļūs vēl nozīmīgāka

Jaunā iniciatīva balstās uz Eiropas Savienības kohēzijas politiku, kuras galvenais uzdevums ir mazināt reģionālās atšķirības.

Komisija uzsver, ka bez koordinētas ES rīcības pastāv risks pieaugt ekonomiskajai nevienlīdzībai, samazināties Eiropas konkurētspējai, padziļināties iedzīvotāju aizplūšanai un vājināties sabiedrības uzticībai Eiropas Savienībai.

Savukārt efektīva investīciju politika un daudzlīmeņu sadarbība var palīdzēt saglabāt dzīvotspējīgas kopienas arī ārpus lielajām pilsētām.

Svarīgi uzsvērt, ka šobrīd nav runa par jaunu Eiropas Savienības finansējuma programmu. Plānotā stratēģija noteiks kopīgu politisko redzējumu un sniegs vadlīnijas turpmākai ES fondu plānošanai. Tā neparedz jaunus tiesību aktus vai papildu finansējuma instrumentus, bet palīdzēs labāk koordinēt jau esošās ES politikas un investīcijas.

Ko tas nozīmē Latvijai?

Latvijai šī iniciatīva var kļūt par nozīmīgu impulsu diskusijām par lauku attīstību. Jau daudzus gadus valsts saskaras ar līdzīgiem izaicinājumiem, kurus Eiropas Komisija min savā dokumentā – iedzīvotāju skaita samazināšanos, darbaspēka trūkumu, sabiedrisko pakalpojumu pieejamību un ekonomisko aktivitāti ārpus lielākajām pilsētām.

Ja stratēģijas īstenošanā tiks konsekventi stiprināta vietējā attīstība, veicinātas investīcijas un atbalstīta uz vietējām vajadzībām balstīta pieeja, tā var kļūt par nozīmīgu atbalstu arī Latvijas lauku kopienām. Savukārt LEADER pieeja, vietējās rīcības grupas un kopienu vadīta attīstība ir piemēri tam, kā "tiesības palikt" jau šobrīd tiek īstenotas praksē – stiprinot vietējo uzņēmējdarbību, pakalpojumus un kopienu iniciatīvas. Tas labi sasaucas ar Eiropas Komisijas ieceri veidot dzīvotspējīgus reģionus, kuros cilvēki var ne tikai dzīvot, bet arī saskatīt nākotnes perspektīvu.

Lauku attīstībai nepieciešama ilgtermiņa pieeja

Latgales ezeri, Kurzemes meži, Vidzemes pauguri, Zemgales melnzeme un Sēlijas klusums ir piecas atšķirīgas attīstības telpas. Vienots risinājums visiem nedarbosies. Lauku attīstībai nepieciešama ilgtermiņa pieeja, kuras mērvienība nav viens politiskais cikls, bet paaudze. Tavas mājas. Tavs lauku ceļš. Tavs novads. **Vai saisti savu nākotni ar vietu, kur vēlies dzīvot?**

Skola, veselības aprūpe, uzņēmējdarbība, internets, ceļi un mājokļi nav atsevišķi jautājumi – tie veido vienotu lauku ekosistēmu. Kad tiek slēgta skola, tiek dots signāls par visas teritorijas nākotni. Tāpēc nākotnes politika nevar balstīties tikai uz optimizāciju – tai jābalstās pārveidē, sadarbībā un investīcijās.

Latvijas lauki nav problēma, kas jāatrisina. Tā ir ekosistēma, kas jāveido. Katrs – zemnieks, uzņēmējs, skolotājs, politiķis, ierēdnis un iedzīvotājs – ir šīs nākotnes līdzautors. Sāksim būvēt jau šodien – lai pēc divdesmit gadiem mūsu bērni un mazbērni varētu teikt: "Paldies, ka iesākāt."

Tieši tāpēc šodien svarīgākais jautājums vairs nav – **ko vēl slēgsim?**

Svarīgākais jautājums ir – **ko kopā uzbūvēsim?**

Raksts sagatavots sadarbībā ar LLKC valdes priekšsēdētāju Mārtiņu Cimermani.

Zanda DIMANTA-SVILPE,
Valsts KLP tīkla Sekretariāta projektu vadītāja
e-pasts: zanda.dimanta@llkc.lv
tālr. 26135858

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 8 (257) 2026. g. augusts
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

PROJEKTI

SEPTEMBRA "APVĀRSNIS EIROPA" UZSAUKUMS – KĀ GATAVOTIES UN KO ZINĀT PAR DAUDZAĢENTU PIEEJU

Lai risinātu Eiropas Savienības stratēģijās, piemēram, dokumentos "Zaļais kurss" un "No lauka līdz galdam" izvirzītos sabiedrības izaicinājumus, nepieciešami inovatīvi risinājumi lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku attīstībā. Šādu risinājumu izstrādē būtiska ir teorētisko un praktisko zināšanu apvienošana.

Tieši šī sadarbība paver iespējas lauksaimniekiem, konsultantiem, ražotājiem un dažādu nevalstisko organizāciju pārstāvjiem kļūt par pilntiesīgiem Eiropas mēroga pētniecības, inovāciju un koordinācijas projektu partneriem – ne tikai kā vērotājiem un atgriezeniskās saites sniedzējiem, bet arī kā aktīviem projektu veidotājiem. ES pētniecības programma "Apvārsnis Eiropa" to ne vien ļauj, bet arvien biežāk paredz un sagaida projektu pieteikumos.

Tuvojoties 2026. gada septembra "Apvārsnis Eiropa" 6. klastera (Pārtika, bioekonomika, lauksaimniecība, dabas resursi un vide) un misijas "Augsnes kurss Eiropai" (*Soil Mission*) projektu uzsaukumiem, īpaši aktuāla kļūst izpratne par Eiropas Komisijas (EK) atbalstīto daudzaģentu pieeju (*Multi-Actor Approach* – MAA), kas nu jau ir obligāta prasība vismaz trešdaļā šo uzsaukumu tēmu. Tas nozīmē, ka lauksaimnieku, konsultantu, ražotāju un pilsoniskās sabiedrības aktīva iesaiste šīs tematikas projektos, tai skaitā zinātnisko pētījumu jomā, vairs nav tikai papildu bonuss projektu vērtētāju skatījumā, tā ir neatņemama to pilnvērtīgas īstenošanas sastāvdaļa. Šādi praktiķu zināšanas un pieredze kļūst par Eiropas mēroga pētniecības un inovāciju attīstības pamatu – sadarbībā starp zinātniekiem, konsultantiem, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un publiskās pārvaldes pārstāvjiem tiek jau savlaicīgi kopīgi definēta risināmā problēma, tās iespējamie risinājumi un to praktiskas ieviešanas iespējas. Papildus tam – praktiķiem šāda iesaiste sniedz piekļuvi padziļinātām zināšanām, starptautiskiem kontaktiem un inovāciju ieviešanai savā saimniecībā vai organizācijā.

Kas īsti ir daudzaģentu pieeja?

Nosaukums var likties sarežģīts, taču doma ir vienkārša. Daudzaģentu pieeja ir EK izstrādāts un jau iepriekšējā ES pētniecības un inovāciju programmā "Apvārsnis 2020" ieviests instruments, kura mērķis ir tuvināt zinātnisko pētniecību un tās praktisko pielietojumu lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku attīstībā. Tradicionālos pētījumos praktiķi – lauksaimnieki, ražotāji, konsultanti – bieži vien nav iesaistīti pētniecības plānošanā, un rezultāti tiek nodoti lietotājiem tikai pēc projekta noslēguma. Daudzaģentu pieeja šo procesu maina: galvenās ieinteresētās puses tiek iesaistītas jau projekta idejas izstrādes posmā un turpina aktīvu dalību visā projekta īstenošanas laikā.

Lai nodrošinātu šīs pieejas precīzu īstenošanu, EK ir definējusi septiņus kritērijus, kuriem daudzaģentu projektam jāatbilst. Pirmkārt, projekta mērķiem jāizriet no gala lietotāju vajadzībām un iespējām. Otrkārt, projektu īstenojošās organizācijas (konsorcija) sastāvam jāatspoguļo līdzsvarota galveno dalībnieku izvēle ar savstarpēji papildinošām zināšanām. Treškārt, projektam jāparedz esošās un neformālās pieredzes izmantošana, aktīvi iesaistot visus dalībniekus jau no plānošanas posma, un, ceturtkārt, – tā īstenošanas gaitā jāveicina dažādo ieinteresēto pušu pastāvīga iesaiste. Svarīgi arī skaidri demonstrēt projekta pievienoto vērtību gala lietotājiem – parādot, kā tas papildinās esošos pētījumus un līdzšinējos labās prakses piemērus. Visbeidzot, radītajiem rezultātiem jābūt praktiski pielietojamiem, viegli saprotamiem un brīvi pieejamiem, kā arī plaši un efektīvi izplatītiem, izmantojot gala lietotājiem vispiemērotākos un biežāk lietotos informācijas kanālus.

Ko tas nozīmē praksē?

Lai labāk saprastu, kāds izskatās jau īstenots "Apvārsnis Eiropa" finansēts daudzaģentu projekts, noderīgi aplūkot dažus piemērus no šīs programmas projektiem. Projekta COCOREADO (2021–2024; https://cocoreado.eu) izvirzītais mērķis bija lauksaimnieku lomas stiprināšana pārtikas ķēdē, konsorcijā apvienojot akadēmiskos partnerus, lauksaimnieku konsultantus un jauno lauksaimnieku interešu aizstāvjus no nevalstiskā sektora. Papildus šiem 13 dažāda profila konsorcija dalībniekiem projekta aktivitāšu kodolu veidoja no dažādām Eiropas valstīm atklātā konkursā atlasītu 40 "pārtikas vēstnieku" grupa, kas kopīgi ar reģionu dalībniekiem izstrādāja praktiskus risinājumus, kuros vienlaikus ņemtas vērā kā patērētāju vajadzības, tā

Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes var iegādāties internetā: makskeresanaskarte.lv.
Izplatītājs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, tālr. 29460886.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv
WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

arī lauksaimnieku ekonomiskā nodrošinājuma apsvērumi. Šāda pieeja, kur zinātnieki, konsultanti un praktiķi risinājumus veido kopā, nevis pēc kārtas, ir tiešs daudzaģentu principa piemērs praksē. Projekta rezultātā izstrādāta praktiska rīkkopa, lai sniegtu atbalstu arī citiem aktīvistiem, kas savā apkaimē vēlas panākt reālas izmaiņas pastāvošajā pārtikas sistēmā. Sadarbībā tika arī izstrādāti un ieviesti jauni, praktiski risinājumi piecās saimniecībās efektīvākai pievienotās vērtības palielināšanai lauksaimnieciskajai produkcijai – piemēram, miesniece no Spānijas izstrādāja preču zīmi, lai nodrošinātu produkcijas atpazīstamību vietējā tirgū, savukārt Lietuvā izveidota tūrisma taka, kas apvieno mazos pārtikas ražotājus.

Cits piemērs ir joprojām vēl īstenošanas stadijā esošais projekts *RestPoll* (2023–2027; https://restpoll.eu/), kas vērsts uz savvaļas apputeksnētāju dzīvotņu atjaunošanu Eiropas lauksaimniecības ainavās. To īstenojošajā konsorcijā apvienojušies dabas un sociālo zinātņu institūti, nevalstiskās organizācijas, uzņēmumi, valsts pārvaldes iestādes un zemes apsaimniekotāji no 16 Eiropas valstīm, lai kopīgi izstrādātu, testētu un praksē ieviestu dažādus dzīvotņu atjaunošanas pasākumus. Būtiska šī projekta daļa saistīta ar tā saucamo prakses laboratoriju (*Living Labs*) tīkla izveidi, kurā noteiktās valstu teritorijās tiek mobilizētas jau esošas vai veidotas jaunas dažādu ieinteresēto pušu vietējās sadarbības platformas savvaļas apputeksnētāju stāvokļa uzlabošanai lauksaimniecības zemēs. Līdztekus praktisku instrumentu kopas izstrādei zemes apsaimniekotājiem projektā tiek sagatavoti arī pierādījumos balstīti ieteikumi lauksaimniecības un dabas aizsardzības politikas veidotājiem.

Līdzšinējā pieredze un aktuālās iespējas

Kopumā iespēju iesaistīties Eiropas mēroga pētniecības projektos kļūst arvien vairāk. Ja programmas "Apvārsnis 2020" laikā (2014–2020) tika finansēti un īstenoti kopumā 223 daudzaģentu projekti, tad aktuālajā programmā "Apvārsnis Eiropa" (2021–2027) jau līdz 2025. gada nogalei tādu projektu skaits sasniedza 214. Turpmāk noteikti gaidāms to papildinājums, ņemot vērā to, ka 6. klasterī vien 2025. gadā no 82 uzsaukuma tēmām 30 (37%) ietvēra daudzaģentu pieeju kā obligātu atbilstības kritēriju.

Arī jaunajā 6. klastera darba programmā 2026-2027. gadam (https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/44106caa-ed7a-42bf-ae57-aaab91778602_en) vismaz 40 tēmās iezīmēta skaidra prasība izmantot daudzaģentu pieeju. Tas paver plašas iespējas dažāda profila neakadēmisko partneru iesaistei Eiropas mēroga projektos, kas vērsti uz tēmām par pārtiku, bioekonomiku, lauksaimniecību, dabas resursiem un vidi. Tuvākie projektu iesniegšanas termiņi ir šī gada septembris un 2027. gada maijs.

"Apvārsnis Eiropa" ietvaros tiek īstenots atbalsta projekts "Daudzaģentu projektu koprade" (PREMIERE; https://premiere-multiactor.eu). Tā mērķis ir veicināt pamatotu, saskaņotu un labi sagatavotu daudzaģentu projektu izstrādi, piedāvājot projektu pieteicējiem dažādus atbalsta rīkus un pasākumus labākas izpratnes veidošanā par šo pieeju un tās praktiskā izmantošanā. Neatkarīgi no tā, vai daudzaģentu pieeja interesentiem ir jau zināma vai pilnīgi jauna, PREMIERE tiešsaistes akadēmija (https://premiere-multiactor.eu/academy/) sniedz bezmaksas atbalstu no pirmajiem soļiem līdz gatava projekta pieteikuma sagatavošanai, piedāvājot apmācību un metodiskos materiālus, simulācijas spēli un rīkkopu, kā arī iespēju veidot kontaktus ar potenciālajiem partneriem visā Eiropā. Tāpat jebkurš projekta pieteicējs vai dalībnieks var vērsties pēc padoma "Apvārsnis Eiropa" Nacionālajā kontaktpunktā (par 6. klastera tematiku konsultē vecākās ekspertes Lāsma Brenča un Aiga Salmiņa; skat. https://www.lzp.gov.lv/lv/strukturvieniba/apvarsnis-eiropa-nacionalais-kontaktpunkts).

Autori:
Vadošā pētniece **Anda Ādamsone-Fiskoviča**, *Baltic Studies Centre*. Anda.Adamsone-Fiskovica@bscresearch.lv
Vadošais pētnieks **Miķelis Grīviņš**, *Baltic Studies Centre*. Mikelis.Grivins@bscresearch.lv
Zinātniskā asistente **Lūcija Ceicāne**, *Baltic Studies Centre*. Lucija.Ceicane@bscresearch.lv

LAD INFORMĀCIJA

ATBALSTS MĀKSLĪGO MITRĀJU IZVEIDEI LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMĒS

Līdz 2027. gada 30. jūnijam lauksaimniekiem iespēja iesniegt projektu pieteikumus atbalsta pasākumā "Mākslīgo mitrāju izveide". Atbalsta pasākuma pieejamais finansējums ir 3,3 miljoni eiro.

Atbalsta pasākuma mērķis ir veidot mākslīgos mitrājus, kas samazina no lauksaimniecības zemēm nākošo ūdens piesārņojumu, vienlaikus uzlabojot bioloģisko daudzveidību un veicinot ekosistēmu atjaunošanos. Atbalsts tiek piešķirts mākslīgo mitrāju izbūvei, integrējot tos jaunās vai esošās meliorācijas sistēmās, lai tie uztvertu un attīrītu ūdeni no drenām, grāvjiem un virszemes noteces pirms tā nonāk apkārtējā vidē.

Atbalstam var pieteikties lauksaimnieki, pašvaldības, to kapitālsabiedrības, valsts meliorācijas sistēmu apsaimniekotāji vai tiesiskie valdītāji, kā arī lauksaimniecības nozares zinātniskās institūcijas, kas veic lauksaimniecisko darbību.

Svarīgi! Lai pretendētu uz atbalstu mākslīgā mitrāja izveidei, no 1. septembra līdz 30. aprīlim jāveic ūdens kvalitātes analīzes vietā, kur plānots mitrājs. Ja analīzes uzrāda paaugstinātu slāpekļa vai fosfora saturu, rezultāti jāiesniedz LAD atlasītam būvkomersantam atzinuma sagatavošanai, uz kura pamata tiek izstrādāts mitrāja būvprojekts.

Projekta īstenošanas termiņš ir divi gadi no dienas, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, bet ne ilgāk kā līdz 2029. gada 30. jūnijam.

Projektu pieteikumi ir jāiesniedz LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā. Detalizēta informācija par atbalsta saņemšanas nosacījumiem ir pieejama dienesta tīmekļvietnē "Atbalsta veidi" → Projekti un investīcijas. Tālrunis uzziņām +371 67095000 darba dienās no plkst. 8.00 līdz 20.00.

Atbalstu iespējams saņemt Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam (KLP SP) ietvaros.

LAD informācija

Lauku Lapa
Nr. 8 (257) 2026. g. augusts Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

PĀRTIKA

VAI VIETĒJAI PĀRTIKAI IR VIETA VALSTS UN PAŠVALDĪBU IEPIRKUMOS?

Ikviens no mums ikdienā plāno iepirkumus – domājam, ko gatavosim ēst un kādi produkti tam būs nepieciešami. Līdzīgi rīkojas arī valsts un pašvaldību iestādes, plānojot pārtikas iegādi skolām, slimnīcām, sociālās aprūpes centriem un citām iestādēm. Var teikt, ka šīs iestādes ir mūsu kopīgā jeb "valsts virtuve" – vieta, kur ik dienu tiek gatavotas maltītes daudziem cilvēkiem. Un, protams, ka arī "valsts virtuvē" ir vajadzīga kvalitatīva pārtika, un vislabāk, ja tā audzēta vai ražota pēc iespējas tuvāk vietai, kur tā tiks izmantota. Pašu produkts ir mūsu spēks.

Foto: LLKC

Sabiedrība arvien vairāk interesējas par to, no kurienes nāk pārtika, kā tā audzēta vai ražota un kas to ir radījis. Izvēloties vietējos produktus, mēs atbalstām savus ražotājus un vienlaikus iegūstam svaigāku un kvalitatīvāku pārtiku. Tāpēc arī valsts un pašvaldību iestādēm ar saviem iepirkumiem būtu jārāda piemērs, pēc iespējas biežāk izvēloties vietējos un kvalitatīvos pārtikas produktus.

Valsts un pašvaldību iepirkumi nav tikai veids, kā iegādāties pārtiku par izdevīgāko cenu. Tie ir arī iespēja izvēlēties produktus, kas ir svaigi, veselīgi un atbilst noteiktiem kvalitātes kritērijiem, piemēram, ir bioloģiski audzēti. Dodot priekšroku vietējiem produktiem, iespējams samazināt transportēšanas izmaksas un ietekmi uz vidi, vienlaikus atbalstot Latvijas lauksaimniekus un pārtikas ražotājus. Tādējādi publiskie iepirkumi kļūst par nozīmīgu instrumentu ilgtspējīgu izvēļu veicināšanai un vietējās ekonomikas stiprināšanai.

Līdz šim vietējā un kvalitatīvā iepirkuma principus noteica normatīvie akti, kuros minēts tāds termins kā Zaļais publiskais iepirkums. Toties 2026. gada 9. jūnijā stājās spēkā grozījumi Publisko iepirkumu likumā, kas nosaka, ka Zaļā publiskā iepirkuma prasības vairs nav spēkā. Šis noteikti rada satraukumu lauksaimnieku un pārtikas ražotāju vidū, tomēr jāmin, ka nekur nav pazudis ilgtermiņa mērķis par vietējā produkta priekšrocību izcelšanu. Ar grozījumiem minētā likuma mērķis ir papildināts ar ilgtspēju un iespēju veidot iepirkumu kompetenču centrus ilgtspējas īstenošanai.

Zemkopības ministrija ir ieguldījusi būtiskus resursus, lai ilgtspējas princips saglabātos arī pēc Publisko iepirkumu likuma grozījumiem. Vienlaikus ministrija steidzamības kārtā virza izmaiņas nozares normatīvajos aktos, lai vietējās pārtikas iegāde valsts un pašvaldību iepirkumos arī turpmāk būtu pienākums, nevis tikai brīvprātīga izvēle. Tas stiprinās vietējo ražotāju tirgus iespējas, veicinās nacionālās pārtikas kvalitātes shēmu attīstību un sekmēs valsts spēju nodrošināt sevi ar pārtiku, kas ir nozīmīgs valsts drošības jautājums. Jau šobrīd Iepirkumu uzraudzības birojs ir apstiprinājis Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru par Ilgtspējīgas pārtikas un ēdināšanas kompetenču centru.

Līdz normatīvo aktu izmaiņu stāšanos spēkā pasūtītāji tiek aicināti arī turpmāk iepirkumos saglabāt prasības, kas dod priekšroku īsākam piegādes attālumam, nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produktiem un bioloģiskajai pārtikai, neizvirzot zemāko cenu kā vienīgo izvēles kritēriju.

Strādājot ar ražotājiem, ēdināšanas uzņēmumiem un pasūtītājiem, tika apzināti galvenie šķēršļi, kas līdz šim kavējuši vietējās pārtikas plašāku izmantošanu publiskajos iepirkumos. Kā būtiskākās problēmas tika minēts laikietilpīgs un administratīvi sarežģīts iepirkumu process, kā arī smagnēja piedāvājumu iesniegšana no ražotāju puses. Vienlaikus konstatēts, ka ēdināšanas iepirkumos ne vienmēr iespējams pilnvērtīgi izsekot produktu izcelsmei un pārliecināties, vai piegādātie produkti patiešām atbilst iepirkumā solītajiem. Tāpat tika uzsvērta nepieciešamība palielināt vietējo ražotāju kapacitāti un veicināt kooperāciju.

Lai šīs problēmas risinātu, LLKC sadarbībā ar Zemkopības ministriju ir izstrādājis ilgtspējīgas pārtikas katalogu jeb biznesa moduli platformā www.novadagarsa.lv. Tas paredzēts izmantošanai valsts un pašvaldību pārtikas iepirkumos, būtiski vienkāršojot produktu iegādes procesu gan pasūtītājiem, gan ražotājiem. Vienlaikus platforma nodrošinās produktu izsekojamību, aizstājot līdzšinējos papīra apliecinājumus ar elektronisku procesu. Ražotājs sistēmā varēs ne tikai apliecināt sadarbību ar piegādātāju vai ēdinātāju, bet arī apstiprināt faktisko produktu piegādi.

▶ 7. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 6. lpp.

Nākotnē platforma ļaus ražotājiem iesniegt piedāvājumu pašvaldības iepirkumam ar dažiem klikšķiem, neveidojot apjomīgu dokumentu paketi. Informācija par sertifikātiem un atbilstības prasībām tiks automātiski pārbaudīta valsts reģistros, tādēļ ražotājiem vairs nebūs atkārtoti jāiesniedz apliecinošie dokumenti, savukārt pasūtītājiem nebūs tie jāpārbauda vairākās dažādās datubāzēs. Tas būtiski samazinās administratīvo slogu abām pusēm.

Biznesa modulis tika publicēts 2026. gada jūnijā, un LLKC aicina Latvijas ražotājus jau tagad reģistrēties platformā un ievietot informāciju par savu saimniecību un ražotajiem produktiem. Reģistrācija ļauj pašvaldībām un ēdinātājiem uzzināt par konkrēto saimniecību, tās piedāvājumu un gatavību piedalīties publiskajos iepirkumos. Ražotāji var norādīt gan paslaik pieejamos produktu apjomus, gan arī tikai potenciālās piegādes iespējas nākotnē, ja būs attiecīgs pieprasījums. Tādējādi platforma kļūst par vietu, kur satiekas pieprasījums un piedāvājums, veicinot sadarbību starp vietējiem ražotājiem un publisko sektoru.

LLKC aicina ražotājus aktīvi izmantot platformu jau šobrīd un nepieciešamības gadījumā saņemt tehnisko atbalstu reģistrācijas procesā. Tuvākajā laikā tiks sniegta plašāka informācija, organizēti arī vairāki vebināri gan ražotājiem, gan pasūtītājiem, kuros skaidros Ilgtspējīgas pārtikas un ēdināšanas kompetenču centra darbību, platformas funkcionalitāti un aktuālās izmaiņas normatīvajā regulējumā. Tajos tiks sniegta arī informācija par steidzamības kārtā virzītajiem grozījumiem, kuru mērķis ir nostiprināt prasības attiecībā uz vietējo pārtiku, nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produktiem, tostarp "Zaļās karotītes" produktiem, un bioloģisko pārtiku kā obligātus kritērijus pārtikas iepirkumos.

Galu galā stāsts nav tikai par iepirkumiem. Jo spēcīgāki būs mūsu lauksaimnieki un pārtikas ražotāji, un jo gudrākas un ilgtspējīgākas izvēles izdarīs iepircēji, jo drošāka būs Latvijas spēja nodrošināt savus iedzīvotājus ar pārtiku arī nākotnē. Publiskie iepirkumi var kļūt par vienu no nozīmīgākajiem instrumentiem šī mērķa sasniegšanai – ja tos izmantosim gudri, atbildīgi un ilgtermiņā. LL

Santa BĒRZIŅA,
LLKC projektu vadītāja/
iepirkumu speciāliste
e-pasts:
santa.berzina@llkc.lv
tālr. 26609128

VIDES AIZSARDZĪBA

JAUNA KĀRTĪBA MIKROLIEGUMU IZVEIDEI, MAZINOT BIROKRĀTIJU

Valdība jūlijā atbalstīja grozījumus noteikumos par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, kas turpmāk padarīs mikroliegumu izveides procesu efektīvāku, samazinās administratīvo slogu atbildīgajām institūcijām un palīdzēs ātrāk nodrošināt īpaši aizsargājamu sugu un biotopu aizsardzību.

Turpmāk personai, kas ierosina mikrolieguma izveidi, kopā ar pieteikumu būs jāiesniedz arī sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums. Tas ļaus atbildīgajām institūcijām jau sākotnēji saņemt visu nepieciešamo informāciju un ātrāk izvērtēt iesniegumus. Līdz šim eksperta atzinumu pieteikumam varēja pievienot pēc izvēles, bet, ja tas nebija iesniegts, ekspertu nodrošināja atbildīgā institūcija – Valsts meža dienests vai Dabas aizsardzības pārvalde. Praksē ekspertu pieejamība ir ierobežota, tāpēc tā bieži bija laikietilpīga un paildzināja mikrolieguma izveides procesu.

Pēdējos gados pieaudzis mikroliegumu izveides ierosinājumu skaits, vienlaikus būtiski palielinoties arī ekspertu atzinumu sagatavošanas izmaksām. Jaunā kārtība ļaus samazināt administratīvo slogu un efektīvāk izmantot valsts resursus dabas aizsardzības mērķu sasniegšanai.

Grozījumi precizē arī eksperta atzinuma saturu – tajā turpmāk skaidrāk būs jānorāda ne tikai pamatojums mikrolieguma izveidei, bet arī nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi un darbības, kuras iespējams veikt, neapdraudot aizsargājamās sugas vai biotopus. Tas palīdzēs izvairīties no papildu izvērtējumu nepieciešamības situācijās, kad plānotās darbības nav pretrunā ar mikrolieguma izveides mērķiem.

Tāpat vienkāršota mikrolieguma izveides pieteikuma forma un precizētas prasības teritorijas datu iesniegšanai. Turpmāk dati par mikrolieguma teritoriju būs iesniedzami digitālā formātā Eiropas Zemes atskaites sistēmā, kas atvieglos to izmantošanu un apstrādi.

Grozījumi nemaina sabiedrības iespējas ierosināt mikroliegumu izveidi – ikviena persona arī turpmāk varēs iesniegt priekšlikumu par mikrolieguma izveidi. Mainās tikai iesnieguma sagatavošanas kārtība, paredzot, ka lēmuma pieņemšanai nepieciešamā informācija tiek iesniegta jau sākotnēji. LL

ZM informācija

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 8 (257) 2026. g. augusts
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

LAUKU ATTĪSTĪBA

ANNAS DĀLIJAS: NO BĒRNĪBAS ATMIŅĀM LĪDZ KRĀŠŅAI KOLEKCIJAI

Annas Bohānes piemājas saimniecība "Zariņi" atrodas Augšdaugavas novada Salienas pagastā. Katru gadu tā priecē gan vietējos iedzīvotājus, gan garāmbraucējus ar krāšņi ziedošiem aptuveni 300 dāliju šķirņu stādiem.

Annas mīlestība pret dālijām meklējama jau agrā bērnībā, kad šos ziedus audzēja viņas māte. Tieši viņa nodeva savas zināšanas meitai, uzticot Annai gumu stādīšanu un pacietīgi ierādot pareizo tehniku. Lai gan vēlāk Anna absolvēja Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju, puķkopība jau sen bija kļuvusi par viņas sirdslietu. Kādu laiku viņa veltīja gladiolu audzēšanai, tomēr secināja, ka tas ir fiziski pārāk smags darbs, kas labāk padodas vīriešiem. Tā rezultātā Anna pilnībā koncentrējās dālijām, kuras viņas dārzā augušas vienmēr. Viņai joprojām ir saglabājušās divas dāliju šķirnes no mātes kolekcijas. Vienas šķirnes vēsturiskais nosaukums laika gaitā ir piemirsies, bet otrā ir zināma kā 'Darius ir Girėnas'. Tā ir lietuviešu selekcionāru šķirne, kas nosaukta par godu diviem drosmīgiem lietuviešu pilotiem, kuri 1932. gadā gāja bojā, veicot vēsturisko transatlantisko pārlidojumu.

Mērķtiecīga dāliju kolekcionēšana aizsākās 2010. gadā, kad Anna iegādājās pirmos gumus no pašmāju audzētājiem. Saimniecība strauji izpletās, un šobrīd viņas dārzā krāšņi līdzās pastāv visdažādākās dālijas – gan garas, gan zemas, gan ar

Piemājas saimniecības "Zariņi" īpašniece Anna Bohāne

prāviem un smalkākiem ziediem, kas pārsteidz ar savu krāsu dažādību, sākot no vienkrāsainām līdz pat raibām.

Puķkope ir ievērojusi, ka ikvienai šķirnei piemīt savas īpatnības: kamēr daži ziedi vāzē priecē ilgu laiku, citi novīst jau nākamajā dienā pēc nogriešanas. Kā izteikti izturīgas Anna min šķirnes 'Cornel' un 'Viking' – pēdējā no tām vāzē spēj saglabāt svaigumu pat vairāk nekā nedēļu.

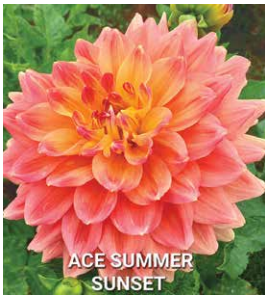

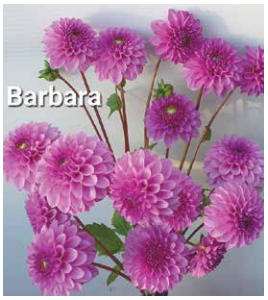

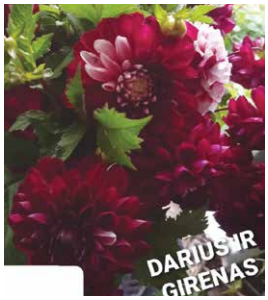

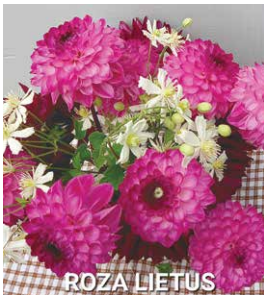

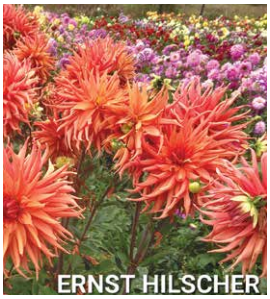

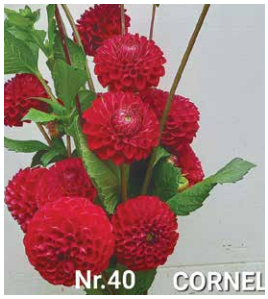

Puķkopības prieki un izaicinājumi

Pēc Annas teiktā, dāliju audzēšana nav sarežģīta, taču rezultātu lielā mērā ietekmē vietas izvēle un laikapstākļi. Dabas kaprīzes puķkopei nav svešas – kādā pārlieku lietainā vasarā viss dāliju lauks iznīcis, taču viņa pamazām atjaunojusi visas savas iemīļotākās šķirnes. Anna atzīst, ka dālijas mēdz pārsteigt: iestādot to pašu šķirni citā vietā, tā var izaugt vizuāli atšķirīga un kļūt grūti atpazīstama.

Šogad laikapstākļi dāliju audzēšanai ir izrādījušies daudz labvēlīgāki nekā pērn. Atšķirībā no pagājušās vasaras, ko pavadīja teju nepārtrauktas lietavas, šīs sezonas mērenais siltums un saule ļauj ziediem uzplaukt visā savā krāšņumā.

Tomēr dabas procesus ietekmēt nebūs iespējams – līdz ar pirmajām salnām krāšņā ziedēšanas sezona noslēgsies. Kad ziedi būs nosaluši, puķkopei sāksies pats saspringtākais un smagākais darba laiks – gumu rakšana. Šis process prasīs ievērojami vairāk pūļu un laika nekā stādīšana, ko Anna parasti sāks maijā un noslēgs ap Jāņiem.

Dzīve saules ritmā un saimnieciskā izaugsme

Kopš 2004. gada Annai pieder neliela bioloģiskā saimniecība, kurā viņa apsaimnieko aptuveni 10 hektārus lauksaimniecības zemes. Šeit tiek turētas govis un audzēti dārzeņi. Iegūtie piena produkti un dārza labumi tiek izmantoti pašpatēriņam un savas ģimenes galdam.

Anna vada aktīvu sociālo dzīvi, regulāri piedaloties gan pagasta, gan novada rīkotajos svētkos un pasākumos, tostarp Dzejas dienās, kuras viņa kuplina ar savām dāliju izstādēm. Tāpat kopš 2006. gada viņa ir Daugavpils pilsētas kora "Maļinovij zvon" dalībniece.

Gadu gaitā sadarbībā ar LLKC Daugavpils biroju saimniecībā īstenoti divi Eiropas Savienības mazo lauksaimnieku atbalsta projekti. Par šo finansējumu iegādāts minitraktors *Foton*, frēze un pļaušanas iekārta, kas ievērojami atvieglo lopbarības sagatavošanu.

▶ 9. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Annas dāliju dārzā

Notiek arī līdzdalība izstādēs

◀ 8. lpp.

Tomēr Annas īstā sirdslieta joprojām ir puķkopība. "Mājās man nemaz nav televizora," smaidot teic saimniece, uzsverot, ka viņai daudz labāk patīk raudzīties krāšņajos ziedos nevis "zilajā ekrānā". Vasarā, ravējot dobes, dienas uz lauka aizrit nemanot – no agra rīta līdz pat vēlam vakaram.

Anna orientējas tieši uz dāliju gumu audzēšanu un realizāciju. Kolekcija tiek papildināta, sazinoties ar citiem audzētājiem internetā. Savukārt gumu pārdošana notiek gan ikgadējos gadatirgos, gan sociālajos tīklos. Ar paziņu starpniecību un pasta sūtījumiem Salienas pagasta dālijas ceļo pie puķu mīļotājiem visā Latvijā, kā arī uz Lietuvu un Igauniju. Saimniece negrasās apstāties pie sasniegtā – kolekciju plānots paplašināt, un līdztekus dālijām Anna jau sākusi veidot arī citu daudzgadīgo ziemciešu – liliju, īrisu, flokšu, ziemas asteru un astilbju – kolekcijas.

Mīļš paldies Annai par dalīšanos ar savu iedvesmojošo un silto dzīves stāstu! Viņas nenogurstošais darba tikums, dzīvesprieks un patiesā mīlestība pret ziediem aizrauj un liek pasaulei ap mums izskatīties gaišākai. Ir apbrīnojami redzēt, kā bērnības mīlestība pret dālijām ir pārtapusi tik krāšņā un sirdi sildoša dzīves aicinājumā.

No sirds vēlam Annai neizsīkstošu enerģiju, stipru veselību un radošu iedvesmu arī turpmāk! Lai katra nākamā vasara nes jaunus, vēl krāšņākus ziedu viļņus, lai dārzs turpina plaukt un dāvināt prieku gan pašai saimniecei, gan ikvienam garāmgājējam. Lai izdodas sasniegt visus iecerētos mērķus gan krāšņajā dāliju dārzā, gan dziesmā! LL

Elvīra SOKOLOVA,
LLKC Daugavpils biroja uzņēmējdarbības konsultante
e-pasts: elvira.sokolova@llkc.lv
tālr. 65422332

DĀRZKOPĪBA

NEZĀĻU APKAROŠANAS STRATĒĢIJA BIOLOĢISKAJĀ DĀRZEŅKOPĪBĀ

Bioloģiskā dārzeņkopība sekmīgi attīstās, bet vēl joprojām daudzviet tieši nezāles ir dārzeņiem kaitīgie augi, kas tiem atņem gaismu, barības elementus, ūdeni, rezultātā iegūstamā raža un tās kvalitāte ir daudz bēdīgāka, nekā tas patiesībā varētu būt. Paskatīsimies uz šo problēmu plašāk, jo, lai cīņa ar nezālēm būtu sekmīga, nepietiek ar izravēto nezāli kāpostu vagā. Jāpiebilst, ka Latvijā ir apmēram 400 nezāļu sugu.

Nezāļu apkarošanas stratēģiju aprakstījuši Mats Lībmans un Ēriks R. Galands savā darbā "Many little hammers: ecological managament of Crop-Weed interactions" (1997). Apskatīsim pašu būtiskāko – nezāļu apkarošana ir daudz plašāks un dziļāks jautājums, nekā sākotnēji šķiet. Pētnieku noteiktie divpadsmit soļi nav katrs par sevi atsevišķa metode, bet tās papildina cita citu un sastāv sinerģiskās attiecībās. Tikai visas kopā tās dod reālu pamatu sekmīgai nezāļu ierobežošanai bioloģiskā dārzeņu saimniecībā. Šie soļi ir ļoti svarīgi arī dārzeņu audzētājiem, kas strādā pēc integrētās audzēšanas principiem.

Pazīsti nezāles un veic monitoringu!

Pirmais nezāļu ierobežošanā ir bieža un pareiza lauku novērošana, īpaši, ja dārzeņu konkurētspēja ir zema. Vairāk nezāļu ir lauka malās, kur ir mitrās vietas, mainās augsnes tips un tās granulometriskais sastāvs. Apskati veic *zig-zag* veidā pāri visam laukam. Nezāļu identifikācijai izmantojiet nezāļu noteicējus papīra vai elektroniskā veidā, tajā skaitā aplikācijas, ko pietiekoši plaši piedāvā pesticīdu izplatītāju kompānijas. Izdara piezīmes par būtiskākajām nezālēm visas sezonas laikā, kā arī veiktajiem ierobežošanas pasākumiem un to ietekmi uz nezālēm. Svarīgs ir viss – nezāļu dzīves cikls, augšanas paradumi, sezonālās attīstības un ziedēšanas modelis, vairošanās un izplatīšanās veidi, sēklu miera periods un to dīgtspēja, kā nezāle ietekmē konkrēto dārzeņu sugu.

▶ 10. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

◀ 9. lpp.

Nezāles var būt viengadīgas, divgadīgas vai daudzgadīgas. Viengadīgās nezāles dīgst no sēklām, izaug, zied un nogatavina sēklas viena gada laikā. Tās dīgst pavasarī un aug vasaras mēnešos. Vasaras viengadīgās nezāles ir baltā balanda, amarants, gaiļsāre, melnā naktene, portulaks. Divgadīgās nezāles dīgst no sēklas un pirmajā gadā izaug lapu rozete, bet zied un sēklas nogatavina tikai pēc tam, nākamajā gadā. Pie divgadīgajām nezālēm pieder savvaļas burkāns, grīšļi, pļavas cietķērsa. Daudzgadīgās nezāles var augt un ražot sēklas vairākus gadus. Daudzgadīgās nezāles veido veģetatīvos dzinumus kā stolonus, sakneņus, sakņu dzinumus. Daudzgadīgās nezāles ir ložņu vārpata, tīruma kosa, tīruma tītenis, dārza mīkstpiene. Var izmantot nezāļu apkarošanas lēmumu pieņemšanas datorprogrammas. Nosakiet nezāļu lielākā kaitējuma periodus!

Izstrādā augkopības sistēmu!

Izstrādājiet sistēmu, lai pēc iespējas samazinātu nezāļu brīvas augšanas nišas (brīvā augsnes virskārta) laikā vai telpā. Plānojiet tā, lai samazinātu laiku starp ražas novākšanu un nākamajiem dārzeņiem vai zaļmēslojuma augiem. Vajadzētu samazināt rindstarpas, audzēt rindstarpās starpkultūras. Noderīga ir laikā novirzīta sedzējaugu sēja, kad dārzeņi jau ir izstādīti, un tiešā stādīšana neapstrādātā sedzējaugu sējumā.

Izstrādā augmaiņas plānu!

Izstrādā plānu, veidojot daudzveidīgu augmaiņu, kas atšķiras ar augsnes apstrādes laiku, dziļumu, biežumu un metodēm; stādīšanas, kultivēšanas un ražas novākšanas laiku un metodēm; kā arī izvēlētām kultūraugu sugām. Pārmaiņus, ja var, audzē siltās un vēsās sezonas dārzeņus. Ieteicams pārvērst dārzeņu laukus daudzgadīgā segumā divus vai trīs gadus, lai pārtrauktu viengadīgo nezāļu dzīves ciklus, kas pielāgoti biežai augsnes apstrādei. Augsnes apstrādi vajadzētu veikt, kad tā nodarīs vislielāko kaitējumu galvenajām nezāļu sugām. Nevajadzētu audzēt atkārtoti vienu un to pašu kultūru vairākus gadus, izmantojot vienu un to pašu nezāļu apkarošanas kontroli, tā tiks savairotas noteiktas nezāļu sugas. Jāprot izmantot kultūru konkurētspēju, mulču un augsnes apstrādi, veidojot trīs un vairāk gadu augmaiņas sistēmas, iekļaujot sedzējaugus.

Savvaļas burkāns

Melnā naktene

Tīruma kosa

Dārza mīkstpiene

Baltā balanda

Ložņu vārpata

Labākie agregāti un instrumenti efektīvai nezāļu apkarošanai

Izvēlieties labākos augsnes apstrādes agregātus un citus instrumentus efektīvai nezāļu ierobežošanai starp rindām un rindā. Plānojiet sēklas gultnes dziļumu, kā arī rindu un augu attālumu rindā, lai atvieglotu precīzu starprindu apstrādi. Ja notiek savlaicīga (pirms ziedēšanas) nezāļu un augu atlieku iestrādāšana pirms augsnes pamatapstrādes, tad ir kvalitatīvs arums rudenī smagākās augsnēs. Alternatīva – zaļmēslojuma audzēšana (pēc agri novācamām dārzeņu kultūrām), bet pavasarī – kultivēšana vai frēzēšana un sēklas gultnes veidošana ar veltņiem. Smilts augsnēs rudenī vai nu atstāj rugaini vai arī sēj zaļmēslojumu, pavasarī – agrs arums ar augsnes virskārtas pakotāju vai vismaz šļūkšanu uzreiz pēc aršanas. Kultūrām, kuras stāda vai sēj pēc konveijera principa, pirmsapstrādes intervāls nedrīkst būt lielāks par septiņām dienām, jo tad pastāv iespēja, ka daļa no nezālēm pēc kultivēšanas izdzīvos.

Konkurētspējīgas dārzeņu sugas

Kultūrai ir jābūt veselīgai un ātri augošai, tad tā var konkurēt ar nezālēm. Izvēlas vietējiem apstākļiem pielāgotas dārzeņu šķirnes, kas aug garas vai veido bagātīgu lapotni un noēno nezāles. Nodrošina optimālus augšanas apstākļus – stādīšanas datumu un augu skaitu, mitrumu, augsnes mikroreljefu un gaisa apmaiņu, auglību, kā arī kaitēkļu un slimību apkarošanu. Augi jānodrošina ar ūdeni un mēslojumu rindā, lai sabalansēti barotu kultūru nevis nezāles, tad tie pie pareizas rindu attāluma izvēles veicinās ātru augsnes virskārtas nosegšanu. Stādīšanai izmanto veselīgus stādus vai sēšanai – sēklas ar lielisku dīgtspēju. Konkurētspējīgi ir kāposti, pupas un kukurūza, bet nekonkurētspējīgi ir sīpoli, burkāni, sarkanās bietes. Izvēlas šķirnes vai hibrīdus, kas strauji veido lapotni un nosedz augsnes virskārtu. Nekonkurētspējīgās sugas audzē uz mulčas plēves, kas apakšā ir melna un virspusē balta. Ļauj gaismai piekļūt augsnei, lai novērstu gaismas iekļūšanu, izvēlieties mulčas plēvi, kuras apakšējā daļa ir melna. Daudzgadīgās nezāles, kā ložņu vārpata, spēj tādai mulčas plēvei izaugt cauri.

Sedzējaugu izmantošana

Sedzējaugi veic to pašu darbu kā nezāles, tikai labāk. Tie ātri nosedz augsnes virskārtu, aizsargā un atjauno augsni, nodrošina labvēlīgu dzīvotni, pievieno organisko vielu, kā arī notur un pārstrādā augsnes barības elementus. Tie nomāc nezāles tiešā konkurencē un dažreiz ar alelopātiju – augu augšanu kavējošu vielu izdalīšanos augsnē. Ikreiz, kad atbrīvojas dobe vai lauks, nekavējoties iesējiet sedzējaugus, lai tie var sākt svarīgo atjaunošanas darbu, ko daba veic ar pionieru augiem – nezālēm.

Māris NARVILS,
LLKC Lauksaimniecības daļas augkopības eksperts
e-pasts: maris.narvils@llkc.lv
tālr. 29609943

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVSAIMNIECIBA
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

ZIVSAIMNIECĪBA

PIEKRASTĒ TOP JAUNI ZVEJAS RĪKI

Pateicoties Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fonda (EJZAF) sniegtajām iespējām saņemt atbalstu inovatīvu zvejas rīka izstrādei, patlaban piekrastē tiek īstenoti jau pieci projekti, testēšana šogad būs veikta trim zvejas rīkiem.

Projekti tiek īstenoti EJZAF (2021.–2027. g.) pasākuma "Inovācija, pilotprojekti, sadarbība ar zinātni zvejniecībā" apakšpasākuma "Inovācija, pilotprojekti, sadarbība ar zinātni zvejniecībā" ietvaros. Viens no šiem projektiem uzsākts jau 2024. gada nogalē – LLKC sadarbībā ar Kuivižu z/s "Aļģes 1" īsteno jauna stāvvada projektu. Pārējos projektus īsteno biedrība "Mazjūras zvejnieki" sadarbībā ar zinātnisko institūtu "BIOR". Pērn atbalsts saņemts lielzivju murda un iegremdējama dibenstāvvada izstrādei. Šogad uzsākta jauna tipa mazizmēra zivju murdu un piekrastē izmantojamu riņķvadu projektu īstenošana.

Inovācijas – videi un lomam

Kādēļ šādi projekti ir nepieciešami? Piekrastes zvejnieku nozvejas iespējas aizvien vairāk apdraud pieaugošā roņu populācija. Vienlaikus vides institūciju spiediena dēļ zvejnieki arī spiesti pievērst nopietnu uzmanību nirējputnu piezvejai, kas, lai arī ir neliela, tomēr ir traucējoša. Piekrastes zvejā joprojām lielākoties izmanto no padomju laikiem mantotus zvejas rīkus, kas tiek remontēti un uzturēti darba kārtībā. Apgrūtinātā zveja ar vecā tipa zvejas rīkiem rada ekonomiskus zaudējumus gan zvejas aprīkojumam, gan lomam. Ņemot vērā, ka jaunu zvejas rīku izstrādei iepriekš atbalsta nebija, tas bija viens no galvenajiem iemesliem piekrastes komerczvejnieku skaita sarukumam un līdz ar to – arī svaigu piekrastē zvejotu zivju piedāvājuma kritumam.

Biedrība "Mazjūras zvejnieki" uzņēmusies vadošo lomu jaunu inovatīvu zvejas rīku izstrādē. Pēc nopietna darba rīka izgatavošanai nepieciešamo materiālu izvēlē, skiču sagatavošanā un paša rīka būvniecībā šobrīd pirmie testēšanas darbi tiek veikti jauna tipa inovatīvam lielzivju murdam.

Lielzivju murda pirmie rezultāti

Kas šajā zivju murdā inovatīvs? Mainot tehniskos parametrus – murda priekšmutē iestrādājot roņu drošu linumu un ar linumu pārvelkot arī apdārzu – tiek mazināta nevēlama nozveja. Tas ir, murdā neiekļūst nedz roņi, nedz nirējputni. Mainot atdzirkņu skaitu un kāpumu, tiek uzlabota selektivitāte. Murda atdzirkņiem izmantojot roņu drošu linumu, tiek panākta loma pasargāšana no roņu postījumiem, kā arī netiek nodarīti vērā ņemami postījumi pašam zvejas rīkam. Izmantojot modernus apstrādātus vītā neilona linumus un aizstājot plastmasas lokus ar metāla rāmjiem, tiek mazināta murda apauguma veidošanās, mazināta nestabilitāte nelabvēlīgos laikapstākļos un kopumā samazināts konstrukcijas kopējais svars, un līdz ar to – zvejniekiem jāpieliek mazāka piepūle zvejas rīka apsaimniekošanā.

Jaunais zivju murds jūrā pie Mērsraga pirmo reizi ievietots jūnija sākumā. Lai varētu salīdzināt, kā murds darbojas, netālu izvietots vecā tipa zivju murds. Pirmie rezultāti ir labi – roņi murdā neiekļūst, arī nirējputni nav novēroti, un loms (pamatā asari, butes, arī citas šai vietai un gada laikam raksturīgās zivis) ir veselas. Jāteic, ka arī vecā tipa zivju murda nozvejas neatpaliek.

Jaunā murda priekšrocības tika novērtētas pēc pirmās vētras, kas jūlija sākumā plosījās piekrastē daudz nopietnākā stiprumā, nekā iepriekš uzrādīja laikapstākļu prognozes. Jaunajam murdam postījumu faktiski nebija, turpretī vecā tipa murds ir neatgriezeniski bojāts.

Dibenstāvvada testēšana – augustā

Biedrības "Mazjūras zvejnieki" biedri, Kolkas piekrastes zvejnieki ar ilggadēju pieredzi piekrastes zvejā, saskaroties ar arvien pieaugošo roņu radītajiem postījumiem, ilgstoši analizējuši stāvvada zvejas procesa plusus un mīnusus. Rezultātā tika izstrādāta skice zvejas rīkam – dibenstāvvadam ar gaisa baloniem.

Zvejas rīka tehniskais risinājums ir pielāgots, lai stāvvadā nebūtu kāpuma princips, tā būvniecībā izmantoti iztu-

rīgāki linumi un konstrukcija uzlabota ar mērķi pasargāt lomu no roņu bojājumiem. Stāvvadu aprīkojot ar gaisa baloniem, nodrošināta ērtāka tā uzcelšana, kas būtiski mazinās jūrā pavadīto laiku, nepieciešamos cilvēkresursus un noslodzi tā apkalpošanai. Pats rīks ir 6 metrus augsts, to nepieciešams stiprināt ar garākiem strikiem un enkuriem. Klasisko enkuru vietā plānots izmantot divžuburu enkurus.

Šobrīd stāvvads uzbūvēts un tā testēšanu uzsāks augustā, izvietojot Kolkas raga līča pusē aptuveni 17 metru dziļumā. Mērķa sugas – reņģes, ziemas periodā – salakas un citas zivis.

Stāvvada testēšana Kuivižos turpinās

Projekta "Zvejas rīka – stāvvada izstrāde un testēšana Salacgrīvā" ietvaros jaunizveidotais rīks šogad jūrā aizvadīja otro sezonu. Pērn nozvejas bija nelielas, tādēļ šogad stāvvads ielikts citā zvejas vietā, kur uzrādījis nedaudz labākus rādītājus. Tomēr tā kopējā efektivitāte un nozvejas apjomi joprojām ir salīdzinoši zemi un atpaliek no vecā tipa stāvvadiem. Zvejas rīka testēšana norisināsies arī 2027. gadā un zvejas pārtraukuma periodā tiks meklēti iespējamie risinājumi, lai uzlabotu tā darbību. Kā potenciālie uzlabojumu virzieni tiek izskatīta spārnu pārveide vai sētas acs izmēra pielāgošana, lai optimizētu rīka selektivitāti un celtu tā praktisko efektivitāti.

Iveta Tomsone,
Kristaps Gramanis, LLKC

Līdzfinansē Eiropas Savienība
2027 Nacionālais attīstības plāns
ZIVSAIMNIECIBAS TĪKLS

Lauku Lapa
Nr. 8 (257) 2026. g. augusts Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

PUTNKOPĪBA

MĒRĶIS – IZGLĪTOTI PUTNKOPJI

Saruna ar Tautas putnkopju biedrības dibinātāju Lāsmu Midrijāni.

– Kā nonāci pie putnu turēšanas?

– Bērnībā manai mammai vienmēr bija putni. Cukurvistiņas, lielās vistas, muskuspīles un tītari – dažādos laikos atšķirīgi. Bija arī govis, cūkas, Latvijas pelēkās kazas. Spilgti atceros cukurvistiņas, kuras bija ļoti draudzīgas – sekoja pa pēdām, gulēja klēpī. Mūsu ģimene vairāk nekā 100 gadus dzīvojusi vēsturiskās Doles muižas teritorijā, arī tagadējais īpašums ir daļa no tās.

– Pašreizējo putnu izvēle arī bija bērnības atmiņu vadīta?

– Man patīk raibs ganāmpulks. Pundurviandotes esmu izvēlējusies to skaistā mežģīņu krāsojuma dēļ, ērti ir arī tas, ka dažādas krāsas var turēt kopā, nebaidoties, ka krāsojumu var sabojāt. Tāds zināma veida sirdsdarbs ir Latvijas nacionālās šķirnes (neatzītas) – krūpiņu – izkopšana, bet pašlaik tam vienkārši nav laika, palicis viens gailītis un septiņas vistiņas.

– Ar ko saistīts tavs pamatdarbs?

– Esmu programmētāja lielā starptautiskā uzņēmumā. Darbs ļoti patīk, bet ir tik daudz dažādu blakus lietu, ka bieži sanāk strādāt lielā steigā, un tas ir tiešām grūti. Arī mana tieksme pēc sakārtotības it visās jomās daļēji saistīta ar profesionālām iemaņām.

– Vai ar putniem un lielu ģimeni tas ir vispār iespējams?

– Kad studēju, dzīvoju Rīgā un attiecīgi šajā laikā putnu man nebija, tikai tik, cik pie mammas. Vēlāk, kad jau dzīvoju Ķekavā, radās ideja, ka saimniecībā jābūt putniem. Sāku ar zīda vistiņām un sapratu, ka latviešu valodā nav gandrīz nekādas pieejamas informācijas, attiecīgi saredzēju šo kā iespēju salikt visu pa plauktiņiem, lai citi nedzīvotu tādā informācijas trūkumā.

– Kā radās Tautas putnkopju biedrība?

– Pamudinājums veidot šādu biedrību bija, kad lielās fermas gribēja nopietni pastiprināt biodrošības noteikumus, kas kļūtu piemājas saimniecībām teju neizpildāmi. Gribēju tieši pārstāvēt mazos putnu turētājus, lai putni nebūtu gandrīz visu gadu jātur tikai telpās. Caur sociālajiem tīkliem satiku vairākus līdzīgi domājošos, bija arī ļoti labi nolasāms, ka mazajiem putnu turētājiem (līdz 350 putnu) kļūst arvien grūtāk. Līdz biedrības dibināšanai faktiski nonācām kopā ar Līgu Rogu, Gvido Čerbakovu, Mārīti Škapari un Intu Veseri. Tobrīd šķita, ka neviens cits to vienkārši neizdarīs. Šogad Tautas putnkopju biedrība svinēs piecu gadu jubileju. Ja sākumā bijām septiņi vai astoņi, tad tagad jau biedru skaits izaudzis līdz 140 un regulāri piesakās jauni.

Foto: Lāsmas Midrijānes arhīvs

Tautas putnkopju biedrības dibinātāja Lāsma Midrijāne

LĀSMA MIDRIJĀNE

* Tautas putnkopju biedrības dibinātāja un valdes priekšsēdētāja (biedrībā šobrīd 140 biedru no visiem Latvijas novadiem).
* Ķekavas novads, piemājas saimniecība.
* Saimniecībā ap 20 Indijas skrējējpīļu, vistas: krūpiņi un pundurviandotes.
* Vīrs Gatis, trīs bērni.

– Kā izdodas pulcēt tik lielu biedru skaitu?

– Esam atvērti visiem, bieži iestājas jauni biedri, kuriem pat putnu vēl nav. Svarīgi, lai visi būtu kopējā informatīvajā apritē, tāpēc arī labprāt dalāmies ar visu izglītojošo materiālu.

– Biedrības galvenais mērķis ir putnkopju izglītošana?

– Jā, bet ne tikai. Regulāri rīkojam dažādus vebinārus un pieredzes apmaiņas par putnkopību un tās aktualitātēm. Jau no paša sākuma tieši zināšanu papildināšana un informācijas izplatīšana bija biedrības galvenā ideja, lai putnkopība Latvijā nebalstītos tikai vecmāmiņu padomos vai tautas tradīcijās.

– Kas ir galvenie zināšanu avoti?

– Lekcijas lasa Līga Roga, kura ir zootehniķe un arī saimniece ar milzīgu pieredzi putnkopībā. Bieži sadarbojamies arī ar veterinārārstiem, citiem speciālistiem, bet problēma ir tāda, ka Latvijā tiešām zinošu jomas profesionāļu putnkopībā ir maz. Vebināri ir viens no veidiem, kā biedrībai iegūt līdzekļus – biedriem tie parasti ir bezmaksas, bet citiem interesentiem zināšanu apguve ir par maksu. Interese ir ļoti liela, vebināri parasti pulcē lielu interesentu loku un bieži interesantākā daļa ir tieši tā, kad dalībnieki sāk uzdot sev interesējošos jautājumus.

– Šogad arī pati esi sākusi vadīt vebinārus – par skrējējpīlēm, par jaunā putnkopja kļūdām.

– Kā jau daudziem, man rada milzīgu stresu runāšana publikas priekšā, bet pati jūtu, kā ar katru reizi šajā jomā progresēju. Man nav izglītības šajā jomā, savas lekcijas vairāk uzskatu par zināšanu apkopojumu.

– Kādi ir tavi mērķi putnkopībā?

– Man interesē viss, kas nav līdz galam skaidrs. Ļoti gribētos turpināt izkopt krūpiņus, viens no mērķiem varētu būt šīs šķirnes atzīšana, bet līdz tam vēl ļoti tāls ceļš ejams – ja arī kādam šie putniņi ir, mēs ļoti maz par tiem zinām. Patīk darboties ar putniem savas izglītošanās pēc, bet ir svarīgi arī iegūto rezultātu atrādīt izstādēs, īpaši jau ar vērtējuma iespējām. Būtiski ir arī tas, lai citiem būtu iespēja iegādāties sev tiešām kvalitatīvus putnus.

Laura Brencāne,
Tautas putnkopju biedrība

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

BRISELES GAITEŅOS

ES PĀRTIKAS PRODUKTIEM LABA STARPTAUTISKĀ REPUTĀCIJA

Eiropas Komisija ir publicējusi jaunu *Eurobarometer* aptauju par ES pārtikas un dzērienu tēlu 11 starptautiskajos tirgos, kas liecina, ka ES pārtika un dzērieni jau ir labi iesakņojušies globālajos patēriņa paradumos, īpaši Apvienotajos Arābu Emirātos un Apvienotajā Karalistē, kur attiecīgi 58% un 50% pilsētu patērētāju katru nedēļu patērē ES produktus.

Tomēr joprojām ir tirgi, kuros ES pārtikas un dzērienu iknedēļas pirkumi šķiet ierobežotāki: Meksikā un Japānā attiecīgi 27% un 28% patērētāju katru nedēļu iegādājas ES produktus, kas liecina par skaidrām turpmākas izaugsmes iespējām. Aptauja atklāj, ka kvalitāte ir galvenais pirkumu veicinošais faktors visos aptaujātajos tirgos – Ķīnā, Indijā, Indonēzijā, Japānā, Meksikā, Saūda Arābijā, Dienvidkorejā, Taizemē, Apvienotajos Arābu Emirātos, Apvienotajā Karalistē un ASV. Šie atklājumi ir īpaši iepriecinoši ES lauksaimniecības un pārtikas nozarei, jo tā tieši kvalitāte stiprina ES konkurences priekšrocības starptautiskā mērogā.

Ievērojami palielinājusies arī informētība par ES kvalitātes zīmēm, piemēram, Eiropas bioloģiskajiem produktiem, aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai kampaņu "Enjoy, it's from Europe!", kas visā pasaulē popularizē augstas kvalitātes, drošu un ilgtspējīgu ES pārtiku un dzērienus. Aptauja gan liecina, ka izpratnes uzlabošanai ir nepieciešama turpmāka rīcība.

Eurobarometer rezultāti liecina par ievērojamām turpmākas izaugsmes iespējām. No valstīm, kas mazāk patērē ES produktus, 60% apgalvo, ka būtu ieinteresēti izmēģināt ES pārtiku, tostarp 13% apgalvo, ka noteikti sāktu tos pirkt. Visaugstākā pirkšanas interese ir Indijā (26%), Indonēzijā (25%) un Apvienotajos Arābu Emirātos (22%), kas liecina par labām iespējām ES lauksaimniecības un pārtikas produktu popularizēšanai šajās valstīs. Aptaujas rezultāti arī apstiprina Komisijas lauksaimniecības un pārtikas uzņēmumu misiju nozīmi, kas palīdz ES ražotājiem iekarot jaunus tirgus. LL

ES KOMPENSĒS MĒSLOŠANAS LĪDZEKĻU SADĀRDZINĀJUMU

Eiropas Komisija 17. jūlijā apstiprināja priekšlikumu piešķirt 540 miljonus eiro finansiālai palīdzībai lauksaimniekiem, kurus skārusi Tuvo Austrumu krīze.

Dalībvalstīm piešķirtās summas jāizmanto, lai kompensētu visvairāk cietušajiem lauksaimniekiem viņu ekonomiskos zaudējumus, kas saistīti ar augstākām mēslošanas līdzekļu un enerģijas izmaksām saimniecībās, īpašu uzmanību pievēršot visvairāk skartajām nozarēm un produktiem. Dalībvalstis var papildināt šo ES atbalstu līdz pat 200% apmērā ar valsts līdzekļiem. Lai nodrošinātu šī ārkārtas pasākuma efektivitāti, lauksaimniekiem finansiālais atbalsts būtu jāizmaksā līdz 2027. gada 28. februārim.

EK priekšlikumu atbalstīja 24 dalībvalstis, divas atturējās, savukārt Latvija, kam piešķirti tikai 5,5 miljoni eiro, priekšlikumu neatbalstīja. Latvija kopā ar Bulgāriju un Igauniju sagatavoja un EK iesniedza kopīgu paziņojumu, iebilstot pret piedāvāto atbalsta sadales pieeju. Latvija uzskata, ka, nosakot atbalsta apmēru, lielāka uzmanība bija jāpievērš pieaugošo ražošanas izmaksu ietekmei, kā arī austrumu pierobežas dalībvalstu paaugstinātajai ekonomiskajai ievainojamībai, ko būtiski ietekmē ģeopolitiskā situācija un Krievijas karš Ukrainā. Ārkārtas atbalsta sadalē būtu bijis jāņem vērā reālo krīzes ietekmi uz lauksaimniekiem nevis galvenokārt vēsturiskie Kopējās lauksaimniecības politikas tiešo maksājumu sadales principi. Pašreizējā krīzē īpaši neaizsargātas ir tās dalībvalstis, kuras joprojām saņem viszemākos tiešos maksājumus. Šo dalībvalstu īpašā situācija nav pienācīgi atspoguļota atbalsta sadalē. LL

KONKURENCES NOTEIKUMI – LAUKSAIMNIEKIEM LABVĒLĪGI

Jūlijā Eiropas Komisija publicēja periodisko ziņojumu par ES konkurences noteikumu piemērošanu lauksaimniecībā, norādot, ka tie dod lauksaimniekiem iespējas sadarboties, stiprināt savu pozīciju lauksaimniecības un pārtikas piegādes ķēdē un veicināt taisnīgākus un noturīgākus lauksaimniecības un pārtikas tirgus, vienlaikus nodrošinot ieguvumus patērētājiem.

Ziņojumā norādīts, kā pašreizējie noteikumi nodrošina ES lauksaimniecības nozares orientāciju uz tirgu, nodrošinot efektīvu koordināciju starp Komisiju un dalībvalstu konkurences iestādēm, lai nodrošinātu veselīgu un efektīvu konkurenci. Konstatēts, ka, lai gan šīs iespējas ir pieejamas, lauksaimnieki to potenciālu vēl pilnībā neizmanto. Lielāka dalība ražotāju organizācijās un citās sadarbības formās varētu ļaut vairāk lauksaimniekiem izmantot ES regulējuma sniegtās iespējas.

No 2017. gada jūlija līdz 2025. gada jūlijam Komisija un valstu konkurences iestādes ES pabeidza aptuveni 110 izmeklēšanas lauksaimniecības nozarē. Šīs izmeklēšanas palīdzēja risināt bažas lauksaimniecības un pārtikas piegādes ķēdē, novērst konkurenci ierobežojošu praksi un vajadzības gadījumā pieprasīt uzņēmumiem mainīt savu rīcību vai samaksāt naudas sodus.

Liela daļa gadījumu bija saistīti ar vienošanos starp pircējiem par cenu vai daudzumu saskaņošanu, samazinot lauksaimnieku spēju vest sarunas un vājinot viņu pozīciju tirgū. Citi gadījumi bija saistīti ar slepenu vienošanos, lai paaugstinātu cenas, piemēram, piena produktu un citu pārtikas produktu piegādātāju prakse manipulēt ar cenu piedāvājumiem, tostarp kaitējot pārtikas labdarības organizācijām. Bija valsts mēroga lauksaimniecības iniciatīvas, kas tika grozītas pēc konkurences iestāžu pieprasījuma, lai izvairītos no protekcionisma, dodot priekšroku vietējiem produktiem. LL

Pēc *Agri-Press* materiāliem sagatavoja
Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2026. GADA SEPTEMBRĪ

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

		Termiņš	Augusts											Septembris											Oktobris										
			1	11	15	16	17	20	21	22	23	24	31	1	11	15	16	17	18	20	21	22	23	25	30	1	5	15	16	17	19	20	21	22	23	26	31
Projekti un investīcijas		Bezprocentu īstermiņa aizdevums no ilgtspēju sekmējošā ienākumu pamatatbalsta (ISIP)																																			
		LA 4.5. Neienesīgās investīcijas - Mākslīgu mitrāju izveide																																			
		LA 2.2. Daudzgadu konsultāciju pakalpojumi ("inkubācija")																																			
		LA 2.1. Individuālu (vienreizēju) konsultāciju pakalpojumi																																			
		LA 4.6. Bioloģiski vērtīgo zālāju atjaunošana																																			
		LA 5 Atbalsts ieguldījumiem mazajās lauku saimniecībās																																			
		LA 6 Atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai																																			
		Atbalsts ieguldījumiem AER izmantošanai vai energoefektivitātes palielināšanai																																			
Grāmatvedība un nodokļi	Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija																																			
		Nodokļa samaksas termiņš																																			
	Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija																																			
		Nodokļa samaksas termiņš																																			
	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaites iesniegšanas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																																			
		Nodokļa samaksas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																																			
		Darba devēja ikmēneša ziņojums																																			
		Nodokļa samaksas termiņš - darba devējiem																																			
	Dabas resursu nodoklis	Dabas resursu nodokļa pārskats																																			
		Nodokļa samaksas termiņš																																			
	Darījumu kvīts	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																																			
	Skaidras naudas deklarēšana	Deklarācija par mēneša laikā skaidrā naudā veiktajiem darījumiem																																			
	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām iepriekšējā mēnesī																																			
		Nodokļa samaksas termiņš																																			
		Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā ceturksnī pārsniedzis 1000 eiro																																			
	Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija																																			
		Nodokļa samaksas termiņš																																			

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

MEŽSAIMNIECĪBA

ES ATBALSTS MEŽA ĪPAŠNIEKIEM – NE TIKAI FINANSĒJUMS, BET IESPĒJA PALIELINĀT ĪPAŠUMA VĒRTĪBU

Čiekurs
INFORMATĪVS IZDEVUMS MEŽA ĪPAŠNIEKIEM

Mežs ir kapitāla aktīvs, kura vērtību nosaka ne tikai tā platība, bet arī audzes kvalitāte, produktivitāte, kas atkarīga no izmantotajām apsaimniekošanas metodēm. Tieši tāpēc Eiropas Savienības atbalsta programmas jāvērtē ne tikai kā iespēja saņemt finansējumu, bet arī kā instruments mežaudžu vērtības un produktivitātes uzlabošanai.

Foto: Esmeralda Kalderauska-Svikule

ES atbalsta kārtā, kurai projekta pieteikumus var iesniegt no šī gada 15. jūlija līdz 17. augustam, publiskais finansējums intervencē "Ieguldījumi ilgtspējīgai mežsaimniecībai" ir **8,5 miljoni EUR**, kas paredzēts jaunaudžu retināšanai un mežaudžu nomaiņai, meža ieaudzēšanai, kā arī meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošanai. Vēl papildus **2,4 miljoni EUR** pieejami intervencē "Atbalsts meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai un uzturēšanai", kurā atbalstāmās aktivitātes ir ar ES atbalstu ierīkoto mežaudžu agrotehniskajai kopšanai. Agrotehniskā kopšana, kurai atbalstu var saņemt līdz trim reizēm, ir būtiska jauna meža sekmīgai attīstībai.

Finansējuma atbalsta likme noteikta no 60 līdz 100% apmērā

Meža ieaudzēšanai atbalsta likme noteikta 60% apmērā, kas veido 908 EUR/ha par mežaudzes ierīkošanu un 194 EUR par katru agrotehniskās kopšanas reizi. Līdzīga apjoma atbalsts pieejams par **mežaudžu nomaiņu**, ar lielāku atbalsta likmi agrotehniskajai kopšanai pēc baltalkšņu vai blīgznu mežaudzes nomaiņas sasniedzot 271 EUR/ha.

Par **mežaudzes atjaunošanu pēc dabas katastrofām, ugunsgrēkiem, arī kaitēkļu postījumiem** atbalsta likme noteikta 100% apmērā, kas veido 1430 EUR par mežaudzes ierīkošanu un 304 EUR par katru agrotehniskās kopšanas reizi.

Jaunaudžu retināšanai atbalsta likme noteikta 60% apmērā, kas sastāda 307 EUR/ha. Jaunaudžu kopšanas pakalpojuma izmaksas atkarīgas no audzes biezības, kociņu dimensijām, objekta pieejamības, bet cena šobrīd svārstās no 300 līdz 450 EUR/ha.

Meža īpašnieki nereti atliek jaunaudžu retināšanu vai neproduktīvu mežaudžu nomaiņu, jo tas prasa tūlītējus ieguldījumus, bet ieņēmumi būs tikai pēc vairākiem gadiem vai pat desmitgadēm. Tomēr tieši šie darbi nosaka nākotnes meža ekonomisko vērtību.

Savlaicīgi koptas jaunaudzes ir produktīvākas – paliekošie koki aug straujāk, veido kvalitatīvākus stumbrus un nākotnē dod lielāku zāģbaļķu īpatsvaru, kas tirgū ir ievērojami vērtīgāks nekā, piemēram, papīrmalka vai malka. Līdz ar to ieguldījums mežaudžu kopšanā nav tikai izdevums – tā ir investīcija ar ilgtermiņa atdevi, nākotnē palielinot naudas plūsmu un īpašuma tirgus vērtību.

Kredītiestādes un investori arvien rūpīgāk vērtē mežaudžu kvalitāti. Labi kopta audze ar prognozējamu pieaugumu ir ievērojami pievilcīgāks aktīvs nekā aizaugusi vai nekopta teritorija. Tāpēc ES finansējums dod iespēju ne vien samazināt apsaimniekošanas izmaksas, bet arī palielināt meža kā *kapitāla aktīva* vērtību.

Šī ir viena no iespējām īstenot darbus ar ievērojamu publisko līdzfinansējumu. Pie pieaugošām darbaspēka un mežsaimniecības pakalpojumu izmaksām šāds atbalsts kļūst arvien nozīmīgāks. Veicot pārdomātus ieguldījumus šodien, nākotnē iegūstama augstāka meža vērtība, lielāka mežaudžu produktivitāte un stabilāks ienākumu potenciāls. Tieši šādā skatījumā ES finansējums būtu jāvērtē ikvienam meža īpašniekam.

Tika modelēti vairāki scenāriji, kā jaunaudžu kopšana ietekmē mežaudzes vērtību galvenās cirtes brīdī egļu mistraudzē, bērzu mistraudzē, bērzu, apšu un baltalkšņu tīraudzēs. Aprēķini parāda, ka jaunaudžu kopšana var palielināt nākotnes mežaudzes vērtību no 50 līdz 140%, kā arī saīsināt finanšu līdzekļu aprites ciklu. Aprēķinos tika pieņemts, ka audzes ir I bonitātes un meža tips ir damaksnis.

Egļu, bērzu (7E3B) mistraudze – nekoptas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~10 805 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~50%.

Koptas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~24 139 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~76%.

Kopta egļu mežaudze spēj sasniegt galvenās cirtes caurmēru 60 gados, kas ir par 21 gadu ātrāk nekā likumā noteiktais ciršanas vecums, turpretī nekopta egļu mežaudze spēj sasniegt galvenās cirtes caurmēru, īsi pirms ir sasniegusi ciršanas vecumu.

Bērzu tīraudze – nekoptas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~11 420 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~40%.

Koptas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~21 856 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~75%.

Kopta bērzu mežaudze spēj sasniegt galvenās cirtes caurmēru ~58 gados, kas ir par 13 gadu ātrāk nekā likumā noteiktais ciršanas vecums, turpretī nekopta bērzu mežaudze reti spēj sasniegt galvenās cirtes caurmēru, pirms ir sasniegusi ciršanas vecumu.

▶ 16. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv

Lauku Lapa
Nr. 8 (257) 2026. g. augusts Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

◀ 15. lpp.

Apses tīraudze – nekoptas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~4036 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~15%.

Koptas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~9511 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~60%.

Kopta apses mežaudze spēj saglabāt stumbra veselību un nodrošināt stabilu zāģbaļķu un taras sortimentu īpatsvaru, turpretī nekopta apses mežaudze lielās audzes biezības dēļ tiek pakļauta lielam slimību riskam, kā rezultātā koki satrunē, kļūstot derīgi tikai mazvērtīgai malkai. Taču vienlaikus ļoti rūpīgi jāizvērtē apšu mežaudžu kopšanas intensitāte, izpildes veids un nepieciešamība vispār, jo, veicot jaunaudžu kopšanu, pastāv risks, ka paliekošos kokus pastiprināti bojās pārnadži, kas pēc kopšanas netraucēti varēs pārvietoties pa mežaudzi.

Baltalkšņu tīraudze – nekoptas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~1923 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~25%.

Koptas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~3033 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~55%.

Kopta baltalkšņu mežaudze sniedz vismazāko finansiālo efektu, bet ļauj koku stumbriem ātrāk sasniegt taras kluču izmērus, tā rezultātā saimnieciski visgudrākais solis būtu kopšanas laikā meklēt un glābt citu sugu paaugas, palīdzot tām izkļūt no baltalkšņu ēnas.

Meža ieaudzēšana 7B3E – ieaudzētas mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~26 210 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~77%.

Ja lauksaimniecības zemē ieaudzētā mežaudze oficiāli tiek reģistrēta kā plantāciju mežs, īpašniekam ir iespējams tikai ar jaunaudžu kopšanu saīsināt meža rotācijas ciklu līdz aptuveni 40 gadiem, kas spētu nodrošinātu ~21 379 EUR/ha lielu peļņu. Plantācijas statusa lielākā juridiskā priekšrocība ir tā, ka uz to neattiecas Meža likuma nosacījumi koku ciršanai – nav jāgaida ne vecums, ne minimālais caurmērs. Plantāciju mežaudzi drīkst nocirst tieši tajā brīdī, kad koki ir sasnieguši optimālu zāģbaļķu izmēru, nodrošinot maksimāli ātru naudas apriti.

Baltalkšņu mežaudzes nomaiņa uz vērtīgāku koku sugu mežaudzi – nekoptas (10Ba) mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~1913 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~25%.

Pēc nomaiņas (7B3Ba) mežaudzes vērtība galvenajā cirtē ~17 245 EUR/ha, augstvērtīgo sortimentu īpatsvars ~69%.

Baltalksnis, pārsniedzot 30 gadu vecumu, sāk dabiski novecot, koki kļūst trausli, izgāžas, radot zaudējumus, turpretī koptas stādītas bērzu audzes veido spēcīgu sakņu sistēmu un mehānisko noturību pret vēja gāzēm un snieglauzēm. Šādu mežaudžu nomaiņa sniedz vairākkārtīgi lielāku peļņu galvenajā cirtē, paaugstina īpašuma kapitālvērtību, ļauj audzēt augstvērtīgāku sortimentu.

Angelika GĀRBENA,
MKPC komunikācijas un mārketinga speciāliste
e-pasts: angelika.garbena@mkpc.llkc.lv,
tel.: 29389237

Artis MISIŅŠ,
MKPC Sēlijas nodaļas vecākais mežsaimniecības konsultants
e-pasts: artis.misins@mkpc.llkc.lv, tālr. 20054054

LAD INFORMĀCIJA

PIEEJAMS ATBALSTS BIOLOĢISKI VĒRTĪGO ZĀLĀJU SAGLABĀŠANAI UN ATJAUNOŠANAI

Lauku atbalsta dienests līdz 2027. gada 15. janvārim aicina iesniegt projektu pieteikumus atbalsta pasākumam "Bioloģiski vērtīgo zālāju atjaunošana".

Atbalsta pasākuma īstenošanas mērķis ir uzlabot zālāju kvalitāti Latvijā, veicinot bioloģisko daudzveidību un dabisko ekosistēmu atjaunošanu. Kopējais pieejamais finansējums ir 2,1 miljons eiro. Projekta īstenošanas termiņš ir divi gadi no dienas, kad pieņemts LAD lēmums par atbalsta piešķiršanu, bet ne ilgāk kā līdz 2029. gada 30. jūnijam. Atbalsta pretendents ir fiziska vai juridiska persona, kas apsaimnieko lauksaimniecības zemi un veic lauksaimniecisko darbību, saņem tiešos maksājumus vai īsteno lauku attīstības pasākumus, kā arī citi reģistrēti zemes apsaimniekotāji. Projektu pieteikumi jāiesniedz LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā. Informācija par atbalsta saņemšanas nosacījumiem pieejama dienesta tīmekļvietnes sadaļā "Atbalsta veidi" → "Projekti un investīcijas". Atbalstu var saņemt Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam (KLP SP) ietvaros.

LAD informācija

Lauku Lapa
Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgādā
Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Jelgavas novads, LV-3018
Tālrunis: 28337799
Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
"Lauku Lapas" redaktore Dace Millere
Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespiests SIA "UnitedPress Tipogrāfija"
"Lauku Lapu" var abonēt Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163

Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Lauku Lapa" rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Jelgavas nov., LV-3018, tālr.: 28337799,
e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv
WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Līdzfinansē Eiropas Savienība
2027 Nacionālais attīstības plāns
Lauku tīkls